

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060206

DOM
2014-07-03
Stockholm

Mål nr
P 8469-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-09-05 i mål nr P 3536-13, se bilaga

KLAGANDE

Genova Bostad
AB Prästgatan 13
752 28 Uppsala

MOTPART

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun
753 75 Uppsala

SAKEN

Startbesked gällande fastigheten X i Uppsala kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Plan- och byggnadsnämndens i Uppsala kommun startbesked den 15 juni 2012, gällande uppförande av byggnadsstommar, dnr 2012/50667-1, endast vad gäller följande villkor.

Villkor för påbörjande av stomkomplettering och installationer

Observera att installation av kolfilterfläktar inte kan accepteras som spisfläktar. Beslutet baseras på att installationen inte uppfyller föreskrifterna med tillhörande allmänna råd i Boverkets byggregler (BFS 2011:6, BBR 18) med hänvisning till BBR 6:21, 6:2524 och 6:2525.

Dok.Id 1146228

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Genova Bostad AB (Genova) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva villkoret om att imkanaler ska installeras för köksfläktar, i beslutet om startbesked 2012-11-19.

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun (nämnden) har bestritt ändring.

UTVECKLANDE AV GRUNDER I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Genova har, som det får förstås, i första hand gjort gällande att det projekterade ventilationssystemet med kolfilterfläktar uppfyller det allmänna funktionskravet i Boverkets byggregler (BBR) och i andra hand att ventilationssystemet inte strider mot detta krav. Genova har sammanfattningsvis anfört följande.

I startbesked 2012-11-19 anges som villkor för påbörjande att särskilda imkanaler ska installeras för köksfläktar. Villkoret får uppfattas som att den av byggherren projekterade lösningen med cirkulationsluft som renas genom kolfilter inte godkänns.

Det framgår inte av beslutet varför byggnadsnämnden ställer det ovillkorliga kravet att imkanaler för spisfläktar ska installeras och därigenom, som det får förstås, vägrar att godkänna den projekterade lösningen med kolfilterfläktar. Det finns ingen föreskrift som hindrar tillämpandet av aktuell teknik eller som stödjer byggnadsnämndens krav på konventionella imkanaler. Villkoret bottnar endast i ett allmänt tyckande. När byggnadsnämnden anser att en funktion bör uppnås på ett visst tekniskt sätt eller att en speciell teknisk lösning är olämplig i sammanhanget, ankommer det på nämnden att motivera sitt ställningstagande och precisera i vilka delar avvikelser från en föreskrift bedöms föreligga (jfr. 20 § förvaltningslagen samt JO:s beslut 1981/82 s. 276 och 1990/91 s. 101).

Av mark- och miljödomstolens knapphändiga domskäl kan utläsas att de grundläggande skälen för domen är att det i BBR 6:25 anges att ventilationssystemet ska kunna *föra bort* hälsofarliga ämnen, fukt m.m. Det blir alltså en semantisk fråga

om vad som i detta fall ligger i begreppet föra bort. Som domstolen synes tolka begreppet innebär det att föroreningarna ska föras till annan lokal, i detta fall till det allmänna rummet genom fläktventilerade imkanaler från varje lägenhet. Så torde aldrig ha varit syftet med föreskriften. Måhända framgår syftet klarare genom användande av den i tidigare utgåvor av BBR använda termen *bortförs*.

Det torde vara ostridigt att moderna kolfilterfläktar har en mycket god upptagningsförmåga, vilket även länsstyrelsen har konstaterat i sitt beslut. Systemet innebär att filtret absorberar befintliga föroreningar, vilka sedan förs bort genom återkommande tillsyn och skötsel. Systemet garanterar även på längre sikt en bättre funktion än konventionella imkanaler, vilka under hela byggnadens livslängd ska vara åtkomliga för rensning i hela sin längd. Systemet innebär även fördelen att en stor del av energimängden i cirkulationsluften återförs. Befintliga och kommande krav på energibesparing och utsläppens klimatpåverkan torde komma att framöver i allt högre grad ställa krav på cirkulationssystem.

Nämnden har sammanfattningsvis anfört följande.

Av BBR 6:21 (BFS 2006:12) framgår följande. ”Byggnader och deras installationer ska utformas så att de kan ge förutsättningar för en god luftkvalitet i rum där människor vistas mer än tillfälligt. Kraven på inneluftens kvalitet ska bestämmas utifrån rummets avsedda användning. Luften får inte innehålla föroreningar i en koncentration som medför negativa hälsoeffekter eller besvärande lukt.” Det allmänna rådet till bestämmelsen anvisar följande. ”Vid projektering är det viktigt att ta hänsyn till hur nedsmutsningen av luften varierar över tid och i byggnaden. Nedsmutsning som kan förväntas vara lokal och tillfällig tas lämpligen omhand med punktutsugning, t.ex. köks- och badrumsventilation med forceringsmöjlighet”.

Föreskrifter och råd innebär således att tillfälliga föroreningar vid matlagning från ugnar och spisplattor m.m. bör omhändertas med hjälp av *punktutsug* vid källan, t.ex. med *utsugsfläkt* över matlagningsutrustningen. Redan här kan konstateras att, om inte annan lösning kan påvisas vara tillfyllest, i bostadskök ska köksfläkt med imkanal installeras över köksspisar. En ökning av allmänventilationen är inte att betrakta som

punktutsug och kan därför inte vara tillfyllest. Det kan inte heller i detta sammanhang hävdas att en cirkulationsfläkt har samma funktion som en utsugsfläkt.

BBR 6:25 föreskriver vilka typer av luftföroreningar som i sammanhanget ska bortföras. ”Ventilationssystem ska utföras så att [...] de ska också kunna föra bort hälsofarliga ämnen, fukt, besvärande lukt, utsöndringsprodukter från personer och byggmaterial samt föroreningar från verksamheter i byggnaden”. Det allmänna rådet anvisar att ”Vid projektering av byggnaders ventilationsflöden bör hänsyn tas till påverkan av personbelastning, verksamhet, fuktillskott, materialemissioner samt emissioner från mark och vatten.” Vid upphettning av livsmedel avges betydande mängder vatten som ska bortföras som fuktig luft, vilket inte sker med en recirkulerande fläkt varken med eller utan filter. Livsmedel som råvara innehåller betydande mängder av mikrobiologiska partiklar (hälsoskadliga virus, bakterier m.m.), som delvis oskadliggörs vid matlagning och slutligt ska bortföras med ventilationen. Dessa hälsofarliga ämnen är så små att de inte kan omhändertas med hjälp av konventionella filterutrustningar utan passerar rakt igenom och sprids i bostadsrummet. De kolfilterfläktar som är tänkta för ändamålet saknar specifikationer på tillräcklig rening av både fuktig luft och hälsofarliga ämnen.

BBR föreskriver hur luften ska distribueras (transporteras) i bl.a. bostadsrum. BBR 6:2524 föreskriver att ”Ventilation i kök ska utformas så att god uppfångningsförmåga uppnås vid matlagningsplatsen.” Om en del av punktutsuget ersätts av en ökning av allmänventilationen förloras en betydande del av uppfångningsförmågan.

I BBR 6:2525 föreskrivs att ”Återluft till rum ska ha så god luftkvalitet att negativa hälsoeffekter undviks och besvärande lukt inte sprids. Återföring av frånluft från kök, hygienrum eller liknande utrymmen får inte ske.” En kolfilterfläkt recirkulerar luft till samma utrymme vilket i detta sammanhang är att betrakta som återföring av förorenad frånluft.

Nämndens ställningstagande grundar sig även på ett e-postutbyte mellan kommunens VVS-inspektör och Boverkets ventilationsexpert.

Boverket har i yttrande till Mark- och miljööverdomstolen bedömt att en lösning med kolfilterfläkt i kombination med allmän ventilation i ett kök i sig är förenligt med kraven i BBR. Detta förutsätter att tillräckligt luftflöde uppnås i ventilationssystemet och att frånluftsventilen är placerad tillräckligt nära matlagningsplatsen för att kravet på god uppfångningsförmåga ska vara uppfyllt. Oavsett om domstolen godtar nu aktuellt villkor kvarstår förhållandet att byggherren i nu aktuellt ärende inte har kunnat visa att vald lösning leder till att funktionskraven på föreskriftsnivå beträffande ventilation uppfylls, vilket är nödvändigt för att byggnaden ska kunna tas i bruk.

UTREDNINGEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mark- och miljööverdomstolen har inhämtat yttrande från **Boverket** som i remissyttrande anfört följande.

Allmänt om villkor i startbesked m.m.

Av 10 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, följer att byggherren ska se till att varje byggåtgärd som byggherren utför eller låter utföra genomförs i enlighet med de krav som gäller för åtgärden enligt PBL eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av PBL. Detta gäller både sådana åtgärder som kräver bygglov eller anmälan till byggnadsnämnden och sådana åtgärder som får utföras utan någon föregående kontroll från byggnadsnämnden.

Av 10 kap. 3 § PBL följer att en lovpliktig byggåtgärd inte får påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked. En av flera förutsättningar för att ett startbesked ska få ges är enligt 10 kap. 23 § PBL att byggnadsnämnden bedömer att åtgärden kan antas komma att uppfylla de krav som gäller enligt PBL eller föreskrifter som meddelats med stöd av PBL. Det förhållandet att byggherren bär ansvaret för att byggåtgärder sker i överrensstämmelse med gällande regelverk utesluter inte att byggnadsnämnden ska göra en bedömning av om reglerna kan antas komma att uppfyllas.

I 10 kap. 24 § 2 PBL anges att byggnadsnämnden i startbeskedet ska bestämma villkor för att få påbörja åtgärderna, om sådana villkor behövs. I förarbetena anges att startbeskedet kan ges med villkor eller föreskrifter som har stöd i lagen, t.ex. att utstakning ska utföras innan arbetet startar eller att ett bevis om byggfelsförsäkring ska redovisas före byggstart, prop. 2009/10: 170 s. 318. De villkor som anges som exempel avser olika lagstadgade moment i byggprocessen som ska utföras, inte att byggnaden ska utrustas med vissa av byggnadsnämnden anvisade tekniska lösningar.

Byggnadsnämndens roll är att granska de förslag som byggherren redovisar. Det är inte byggnadsnämndens uppgift att anvisa vilka tekniska lösningar som ska väljas eller inte väljas. Om byggnadsnämnden, utifrån de handlingar som byggherren presenterar vid det tekniska samrådet eller dessförinnan, bedömer att åtgärden kan antas komma att uppfylla gällande krav, ska startbesked meddelas. Om byggnadsnämnden däremot finner att kraven inte kan antas komma att uppfyllas bör startbesked vägras, jfr prop. 2009/10:170 s. 317.

Mot bakgrund av ovanstående kan det nu aktuella villkoret, att installation av kolfilterfläktar inte kan accepteras som spisfläktar, inte anses vara ett sådant villkor som avses i 10 kap. 24 § 2 PBL.

Kolfilterfläktar

Det kan noteras att bygglovsansökan enligt handlingarna i målet inkom till nämnden i oktober 2011 och att den lydelse av BBR som har tillämpats är Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR 18. I de delar som aktualiseras nedan har BBR 18 samma lydelse som de nu gällande Boverkets föreskrifter (2013:14) om ändring i verkets byggregler (2011:6) -föreskrifter och allmänna råd, BBR 20.

BBR bygger på principen om teknikneutrala funktionskrav. Det innebär att byggreglerna ställer krav på vissa funktioner som byggnaderna ska uppfylla men att Boverket däremot inte anvisar vilka tekniska lösningar som byggherrarna ska välja för att uppnå de funktionskrav som ställs.

I BBR finns både föreskrifter och allmänna råd. I de bindande föreskrifterna återfinns funktionskraven. I de allmänna råden ges ofta upplysningar om hur man kan gå tillväga för att uppfylla funktionskraven. De allmänna råden är inte bindande i den meningen att de måste följas, utan en byggherre kan väja att göra på ett annat vis än vad som beskrivs i rådet. Byggherren måste då kunna visa att den valda lösningen likväl leder till att funktionskraven på föreskriftsnivå uppfylls.

I avsnitt 6:2 BBR finns ett antal funktionskrav om luft och underavsnittet 6:25 innehåller regler om ventilation. Tillämpningen av dessa avsnitt i BBR kan i vissa fall leda till skilda resultat beroende på om man gör en tolkning som nära ansluter till bestämmelsernas ordalydelse eller en friare tolkning som är anpassad till regelverkets ändamål. Med beaktande av ändamålet med reglerna och till den ovan beskrivna principen om teknikneutrala funktionskrav anser Boverket att bestämmelserna bör tolkas på det sätt som anges nedan.

En utgångspunkt för det följande resonemanget är att kolfilterfläktar, som renar luften och återcirkulerar den ut i samma rum, inte utgör ventilation.

I avsnitt 6:21 anges bland annat att byggnader och deras installationer ska utformas så att de kan ge förutsättningar för en god luftkvalitet i rum där människor vistas mer än tillfälligt samt att luften inte får innehålla

föroreningar i en koncentration som medför negativa hälsoeffekter eller besvärande lukt. I ett allmänt råd till föreskriften anges att nedsmutsning som kan förväntas vara lokal och tillfällig lämpligen tas om hand med punktut sugning, t.ex. köksventilation med forceringsmöjlighet. Som ovan nämnts utgör en kolfilterfläkt inte ventilation. Vad som sägs i det allmänna rådet behöver dock inte följas om byggherren kan presentera en alternativ lösning som medför att de underliggande funktionskraven ändå uppfylls. Det är alltså inte ett ovillkorligt krav att all nedsmutsning av luften ska tas om hand av just ventilationen. Föreskriften och det allmänna rådet utesluter således inte användning av kolfilterfläktar.

I avsnitt 6:25 anges att ventilationssystemet ska kunna föra bort hälsofarliga ämnen, fukt, besvärande lukt, utsöndringsprodukter från personer och byggmaterial samt föroreningar från verksamheter i byggnaden. Med ett tillräckligt dimensionerat ventilationssystem kan detta funktionskrav uppnås oavsett om en kolfilterfläkt dessutom finns i köket. Ventilationssystemet fångar i så fall upp de partiklar o.d. som kolfilterfläkten inte förmår fånga.

Vidare anges i avsnitt 6:2524 att ventilation i kök ska utformas så att god uppfångningsförmåga uppnås vid matlagningsplatsen. Även detta krav kan uppnås med ett tillräckligt dimensionerat ventilationssystem förutsatt att frånluftsventilen är placerad tillräckligt nära matlagningsplatsen. Det förhållandet att en kolfilterfläkt fångar upp vissa föroreningar utesluter inte att de återstående föroreningarna fångas upp av ventilationen. Därmed finns förutsättningar att uppfylla även detta krav.

I handlingarna i målet har även avsnitt 6:2525 berörts. Den föreskriften gäller återluft, dvs. luft från ett utrymme till ett luftbehandlingssystem (definition enligt TNC 95, Plan- och byggtermer 1994). Föreskriften anger att återföring av frånluft från kök, hygienrum eller liknande utrymmen inte får ske. Föreskriften är inte tillämplig på kolfilterfläktar eftersom sådana endast renar och cirkulerar luften i köket. Den behandling av luften som sker genom kolfilterfläktar innebär alltså inte att luften lämnar köket. Användning av en kolfilterfläkt innebär alltså i sig inte att denna föreskrift åsidosätts.

Med anledning av det resonemang om underhåll och filterbyte som låg till grund för länsstyrelsens beslut vill Boverket även tillägga följande. Kraven i fråga om luft härrör från det grundläggande tekniska egenskapskravet i 8 kap. 4 § första stycket 3 PBL på att byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga ifråga om skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön. Av 8 kap. 5 § samma lag framgår att kraven i 4 § ska uppfyllas så att de med normalt underhåll kan antas komma att fortsätta att vara uppfyllda under en ekonomiskt rimlig livslängd.

Boverket har i allmänt råd till avsnitt 2:2 BBR angett att byggherren får välja de material och tekniska lösningar som är ekonomiskt rimliga och

praktiska att sköta så länge lagens krav på ekonomiskt rimlig livslängd uppfylls.

Vidare anges i 8 kap. 14 § PBL att ett byggnadsverk ska underhållas så att de tekniska egenskaper som avses i 4 § i huvudsak bevaras, samt att en anordning för ett syfte som avses i bland annat 8 kap. 4 § första stycket 3 samma lag ska hållas i sådant skick att den alltid fyller sitt ändamål.

För att en kolfilterfläkt ska bibehålla sin funktion krävs att filterbyten sker. Detta får anses utgöra sådant normalt underhåll som avses i 8 kap. 5 § PBL. Byggnadens ägare är skyldig att se till att underhållskravet i 8 kap. 14 § samma lag uppfylls. Enligt Boverkets uppfattning utgör det förhållandet att kolfilterfläktar kräver kontinuerliga filterbyten inte grund för att hävda att sådana fläktar inte får installeras i nya byggnader.

Boverkets uppfattning är således att en lösning med kolfilterfläkt i kombination med allmän ventilation i ett kök är förenlig med kraven i BBR. Detta förutsätter att tillräckligt luftflöde uppnås i ventilationssystemet och att frånluftsventilen är placerad tillräckligt nära matlagningsplatsen för att kravet på god uppfångningsförmåga ska vara uppfyllt. Handlingarna i ärendet ger inte underlag för Boverket att uttala sig om huruvida dessa förutsättningar skulle ha blivit uppfyllda i just det aktuella fallet med den av byggherren föreslagna fläktlösningen.

Mot bakgrund det ovan förda resonemanget hade nämnden inte grund för att generellt uttala att installation av kolfilterfläktar inte uppfyller kraven i BBR och att installation av kolfilterfläktar därför inte kan accepteras.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Det är enligt 10 kap. 5 § PBL byggherren som ska se till att varje byggåtgärd som byggherren utför eller låter utföra genomförs i enlighet med de krav som gäller enligt PBL eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Efter att bygglov har givits ska byggnadsnämnden kalla till sammanträde för tekniskt samråd (10 kap. 14 § PBL). Vid det tekniska samrådet sker en genomgång av bl.a. byggherrens förslag till kontrollplan och de handlingar i övrigt som byggherren gett in

och byggnadsnämndens behov av ytterligare handlingar inför beslut om kontrollplan eller startbesked.

Kontrollplanen fastställs i startbeskedet och ska enligt 10 kap. 7 § ha den detaljeringsgrad som behövs för att på ett ändamålsenligt sätt bl.a. säkerställa att alla väsentliga krav som avses i 8 kap. 4 § PBL (dvs. tekniska egenskapskrav för bl.a. skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön) uppfylls.

Om åtgärden, utifrån de handlingar som byggherren har presenterat, kan antas komma att uppfylla de krav som gäller enligt PBL eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska byggnadsnämnden med ett startbesked godkänna att åtgärden får påbörjas (10 kap. 23 § PBL). En åtgärd får inte påbörjas innan ett startbesked är givet (10 kap. 3 § PBL). Ett startbesked ska enligt 10 kap. 24 § PBL förenas med villkor för att få påbörja åtgärderna, om sådana villkor behövs.

Om byggnadsnämnden anser att kraven inte kan antas komma att uppfyllas bör startbesked vägras, jfr. prop. 2009/10:170 s. 317. Ett beslut om startbesked får överklagas av sökanden i bygglovsärendet (13 kap. 15 § PBL).

Ett byggnadsverk får inte tas i bruk innan ett slutbesked är givet (10 kap. 4 § PBL). Slutbesked ska ges om byggherren har visat att alla krav som gäller för åtgärderna enligt lovet, kontrollplanen, startbeskedet eller beslut om kompletterande villkor är uppfyllda och nämnden inte har funnit skäl att ingripa enligt 11 kap. PBL (10 kap. 34 § PBL).

I 11 kap. PBL finns bestämmelser om tillsynen i övrigt. Byggnadsnämnden ansvarar för tillsynen över att byggherren fullgör sina skyldigheter enligt PBL och enligt föreskrifter i anslutning till lagen samt över att bestämmelserna i bl.a. 8 kap. 4 § och 10 kap. PBL och i anslutande föreskrifter följs i övrigt (8 kap. 2 § PBF).

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar inledningsvis att det beslut som prövats genom den överklagade domen är startbesked utfärdat den 15 juni 2012, dnr. 50667-1. Genova har i sitt överklagande hit hänfört sig till startbesked utfärdat den 19 november 2012. Mark- och miljööverdomstolen är förhindrad att som första instans överpröva det startbeskedet och uppfattar yrkandet så att Genova yrkar att villkoret i startbeskedet den 15 juni 2012 ska upphävas.

Av de redovisade bestämmelserna framgår att byggherren har att visa att gällande tekniska egenskapskrav för bl.a. hygien, hälsa och miljö kommer att uppfyllas. Om en byggnadsnämnd anser att gällande krav inte uppfylls eller att en byggherre inte genom det inlämnade materialet har visat att kraven uppfylls, kan nämnden vägra startbesked eller slutbesked eller ingripa på annat sätt i sin egenskap av tillsynsmyndighet.

I förevarande fall har nämnden, som det får förstås, ansett att byggherrens förslag på utförande inte uppfyller gällande krav för hygien, hälsa och miljö och meddelat startbesked förenat med villkor där det utförande som föreslagits av byggherren inte accepteras.

Utan att bedöma huruvida de tekniska egenskapskraven uppfylls genom byggherrens förslag konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att nämnden rätteligen borde ha vägrat startbesked istället för att meddela startbesked med villkor för att få påbörja åtgärderna, om nämnden ansåg att gällande krav för hygien, hälsa och miljö inte uppfylldes eller att det av byggherren ingivna materialet inte utgjorde tillräckligt underlag för att bedöma frågan. I den situation som nu är för handen är Mark- och miljööverdomstolen emellertid förhindrad att, på talan av byggherren, upphäva det för byggherren gynnande beslutet om startbesked.

Den fråga som Mark- och miljööverdomstolen har att bedöma är således om startbeskedet kan förenas med det aktuella villkoret.

Ett villkor i ett beslut som fattats med stöd av plan- och bygglagen måste utformas i överrensstämmelse med plan- och byggregleringen. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar härvid, liksom Boverket, att BBR bygger på principen om teknikneutrala funktionskrav. I nu aktuella föreskrifter, vilka Boverket redogjort för, ställs funktionskrav på byggnaden. I föreskrifterna har inte anvisats vilka tekniska lösningar som byggherrarna ska välja för att uppnå de funktionskrav som ställs. En annan sak är att det i allmänna råd kan finnas förslag på tekniska lösningar som av Boverket har bedömts uppfylla kraven.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att aktuellt villkor har karaktär av ett generellt ställningstagande till installation av kolfilterfläktar. Ett villkor som uttrycker ett generellt förbud mot en teknisk lösning kan inte sägas stå i överrensstämmelse med PBL och de föreskrifter som meddelats med stöd av PBL. Villkoret i det överklagade startbeskedet ska därför upphävas.

Vid denna utgång konstaterar Mark- och miljööverdomstolen, som alltså inte har haft anledning att ta ställning till frågan om byggherrens förslag uppfyller gällande krav eller om inlämnat underlag är tillräckligt för att bedöma frågan, att sådana frågor får avgöras av nämnden genom tillsyn eller senast i fråga om utfärdande av slutbesked.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Ulla Bergendal, Mikael Hagelroth, referent, och Eywor Helmenius samt tekniska rådet Tommy Åström.
Föredragande har varit Linn Gloppestad.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-09-05
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 3536-13

KLAGANDE

Genova Bostad AB, Prästgatan 13, 752 28 Uppsala

MOTPART

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Uppsala län beslut den 17 maj 2013 i ärende nr 403-4453-12, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Villkor i startbesked för fastigheten Uppsala X.

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 332173

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun, nämnden, beslutade den 15 juni 2012 att lämna startbesked för uppförande av byggnadsstommar på fastigheten Uppsala X. Startbeskedet förenades med ett villkor enligt vilket kolfilter-fläktar inte kan accepteras som spisfläktar. Genova Bostad AB överklagade villkoret till Länsstyrelsen i Uppsala län, länsstyrelsen, som den 17 maj 2013 avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Genova bostäder AB har yrkat att dess föreslagna lösning med kolfilterfläktar ska godkännas och accepteras.

Till grund för sitt yrkande har bolaget anfört att länsstyrelsens argument inte är skäl nog att avslå bolagets överklagande samt att kolfilterfläktar uppfyller gällande myndighetskrav. Bolaget har i övrigt hänvisat till vad det anfört vid ärendets tidigare handläggning.

DOMSKÄL

Genom Boverkets författningssamling, 2011:6, BFS, har verket med stöd av 16 kap. 2 § 3 plan- och bygglagen (2010:900) och 10 kap. 3 § 3 plan- och byggförordningen (2011:338) meddelat i målet tillämpliga föreskrifter för att byggnadsverk ska uppfylla kraven enligt 8 kap. 1 och 4 §§ plan- och bygglagen.

Enligt 6:25 BFS ska *ventilationssystem* kunna *föra bort* hälsofarliga ämnen, fukt, besvärande lukt, utsöndringsprodukter från personer och byggmaterial samt föroreningar *från verksamheten i byggnaden* (Mark- och miljödomstolens kursivering). Av 6:2524 BFS framgår vidare att frånluft i första hand ska tas från rum med lägre krav på luftens kvalitet, att, vid dimensionering av frånluftsflöden i hygienrum och kök, hänsyn ska tas till fuktbelastning och förekomst av matos samt att ventilation i kök ska utformas så att god uppfångningsförmåga uppnås vid matlagningsplatsen.

En kolfilterfläkt för inte bort lukt och föroreningar från byggnaden utan är närmast att jämföra med en luftrenare. Bolagets förslag till utförande av ventilation vid matlagningsplatsen innebär att det inte kommer att finnas ventilation, utan endast luftrenare (kolfilterfläkt) vid matlagningsplatsen.

Eftersom bolagets förslag alltså strider direkt mot gällande författningskrav ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV427)

Överklagande senast den 26 september 2013.

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Åke Söderlind, ordförande, och tekniska rådet Kristina Littke. Föredragande har varit tingsnotarien Josefin Ohlson.